

MUĞLA POLYESİ VE TORTULLARI

Ayla Bulut Üstün^a, Refahat Osmançelebioğlu^a, Sonay Boyraz Aslan^a

*^aMaden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, Jeoloji Etütleri Dairesi, 06800 Ankara
(aylabulut@yahoo.com)*

ÖZ

Muğla Polyesi, Batı Toroslar'da Miyosen sonlarından günümüze kadar etkinliğini sürdüren neotektonik hareketler ve karstlaşma süreçlerinin ortaklaşa etkileri sonucu oluşmuş, tektono-karstik kökenli bir çöküntüdür. Polyenin kuzey sınırını oluşturan KB-GD doğrultulu Muğla Fayı polyenin bugünkü morfolojisini kazanmasında büyük rol oynamıştır. Yaklaşık 40 km²'lik alanı kaplayan polye, 16x6 km boyutunda fuziform şekilli olup, denizden yüksekliği 606-717 m arasında değişmektedir. Muğla yerleşim alanı, bu polye kenarındaki büyük bir yelpaze üzerine kuruludur. İnceleme kapsamında yapılan harita çalışmalarına göre, Kuvaterner dönemi egemen tortulları, yamaç eteklerinde görülen yelpaze çökelleri ile yer yer ova yüzeylerine kadar ilerleyen çamur akıntılarında oluşmaktadır. Tortul dağılımına göre 10x5 km boyutunda fuziform ve sığ bir göl, polyenin güney ve orta kısmını kaplamış, dönemsel olarak biriken sular, su batanlar tarafından karstik sisteme boşaltılmıştır. Polyeyi dolgulayan tortulun kalınlığı 90 m'ye kadar ulaşmaktadır. 3-8 m arasında kalınlığa sahip göl çökelleri ile ardalanmalı olan yelpaze çökelleri çöküntü alanını doldurmuştur. Göl düzlüğü ile birikinti koni alanlarının (Muğla, Düğerek, Sodaköy, Yaraş) üzeri yelpazeden gelmiş ve/veya çoğunlukla karstik erimeden arta kalan malzeme (kil, silt) olan ve terra rossa olarak da bilinen kırmızı topraklar ile örtülmüştür. Muğla polyesi toprakları olan terra rossalar koyu kırmızı renklidir ve yüksek demir içeriğine sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Kuvaterner, Polye, Tortul, Muğla.

MUĞLA POLJE AND IT'S SEDIMENTS

Ayla Bulut Üstün^a, Refahat Osmançelebioğlu^a, Sonay Boyraz-Aslan^a

^aGeneral Directorate of Mineral Research and Exploration, Department of Geological Research, 06800, Ankara
(aylabulut@yahoo.com)

ABSTRACT

Muğla Polje is a tectono-karstic origin depression and was formed as a result of common effects of karstification processes and Neotectonic movements, which had continued its activity in the Western Taurus starting from the end of Miocene to recent. The NW-SE trending Muğla Fault, which forms the northern boundary of the polje played a significant role in the formation of its recent morphology. It is in fusiform with dimension of 16x6 km at an altitude of 606-717 meters and approximately covers an area of 40 km². The settlement area of Muğla has been built on a big fan near the polje. According to mapping studies carried out in the investigation area, the prevalent Quaternary sediments are fan deposits on hill slopes and mud flows that sporadically moved until valley surfaces. According to the sediment distribution, the 10x5 km fusiform type shallow lake covers the southern and central parts of the polje, and periodically accumulating waters have been discharged into karstic system by dolines. The thickness of the sediment filling the polje reaches up to 90 meters. The fan deposits, which alternate with lake deposits with thicknesses varying between 3-8 meters, have fulfilled the depression area. The top of lake plain and alluvial cones (Muğla, Düğerek, Sodaköy, Yaraş) have then been covered by red soils also called as; terra rossa which are fan derived and/or mostly remained from karstic melting (clay, silt). The terra rossa, which is also known as the soils of Muğla polje are dark red colored and have high iron content.

Keywords: Quaternary, Polje, Sediment, Muğla.